శ్రీధర

శ్రీ చల్లా లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి

(గతసంచిక తరువాయి)

గాఢాంధకారం, నిశ్శబ్దదేవత జగమంతా వ్యాపించింది. పశుపక్ష్యాదుల కిలకిలా రవాలన్నీ సమసిపోయినై! ఇంకా చంద్రోదయం కావటానికి రెండుమూడు గంటలు పడుతుంది. ఆ చీకట్లో యిద్దరమూ బిక్కుబిక్కుమంటూ కూర్చున్నాము. యశోధరుకు యిలాంటివి బాగా అలవాటేగాని వాదీనావస్థజూచి అతడు జాలిపడుతున్నాడు.

'శ్రీధర్! నువ్వు యింటికివెళ్తే మీ అత్త తన్నదుర్రా!'

'అందుకేంజేస్తాం!'

కాసేపు మౌనంగా వూరుకున్నాడు యశో!

'నేనొక కథ చెప్తా వింటావుర్రా! కథకాదులే జరిగిన సంగతే!' నన్నాడు యశో!

'సరేచెప్పు!' అన్నా యీ విధంగానైనా కొంత కాలం గడుస్తుందిగదా అని!

'భూతాలను నువ్వెప్పుడన్నా చూశావురా! అవి నల్లగా వుంటాయి! కోరివిదయ్యాలుంటాయి! నేను వాటి నప్పుడప్పుడు చూస్తుంటాను!' అన్నాడు.

భూతాలనేటప్పటికి నాకొక విధమైన భయం కలిగింది. కాని నాకు నిజంగా భూతాలున్నాయంటే నమ్మకం కలగటంలేదు!

'నిజంగా నువ్వు చూశావుర్రా!' అని అడిగాను!

'ఆ! చాల తడవలు చూశాను!'

'అవ్వేం. చేస్తాయి!' అన్నాను అమాయకంగా!

'మనుష్యులకు భయం కలిగిస్తాయి! వాళ్లను తీసుకొనిపోయి గోతుల్లో పడేస్తాయి! అనేకమైన బాధలు పెడతాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు గొంతును లిమిచంపేస్తాయిగూడా!'

'అబ్బా! అంతపని చేస్తాయా!'

'మరేమనుకున్నావు! నల్లగా వుంటాయి! గ్రుడ్లు చింతనిప్పుల్లాగా వుంటాయి; కోరలుంటాయి! చేతిగోళ్లు పదునుగా వుంటాయి! కాని అవి నిన్ను చూస్తే పారిపోతాయి!'

నాకు నిజంగా భయం కలిగింది. యిప్పుడేదన్నా దయ్యంవస్తే! - నావళ్లు వణికింది. ఎదురుగుండా నల్లగా చింతనిప్పుల గ్రుడ్లతో వస్తున్నట్లనిపించింది. 'అమ్మో!' అనుకున్నా! దగ్గరకు వచ్చినట్లుంది. గొంతు నులుముతుంది. 'ఆ! అ! అబ్బా!' అన్నాను.

'ఏమిటేమిటి' అన్నాడు యశోధర్ ఆదుర్దాగా!

'ఏమీలేదేమీలేదని లేచి కళ్లు నులుముకొని చూచా' నిజంగా ఏమీలేదు. మరిందాక కనబడిన ఆకృతి! ఏమో! మనం ఎలా అనుకుంటే అలా వస్తాయంటారు! వట్టి మిథ్యాభావన అనుకున్నా! కాని దగ్గర నిప్పుపెట్టెన్నావుంటే బాగుండేది! కానిలేదు!

కొంతసేపయిం తర్వాత మళ్లీ అతనన్నాడు.

'నీకు భయం పుడుతుందా!'

'లేదు!' అని మాత్రం అనగలిగా! లోపల ఏదో ఒక విధమైన భయం పీకులోనేవుంది,

'మరిందాకెందుకు ఉలిక్కి పడ్డావు!'

నేనేమీ సమాధానం చెప్పలేదు!

మళ్లీ మొదలు పెట్టాడు.

'ఒకతను యిలాగే అర్థరాత్రప్పుడు ఒక అడవి గుండా నడచిపోతున్నాట్ట! కొంతదూరం పోయేసరికి కాలికేదో గట్టిగా తగిలిందట! ఏదోలే అని దాటిపోతున్నాడట. కొంత దూరం పోయేసరికి తన వెనక ఏదో చప్పుడయిందట. వెనక్కి తిరిగిచూస్తే యిందాక కాలికి తగిలిన గట్టి నల్లని పదార్థంలాగనే కనబడ్డదట! కాసేపటికి మిణుకు మిణుకుమంటూ ఎఱ్ఱగా నిప్పుకణాల్లా కళ్లు కనబడ్డాయి. ఆయనకు భయంపుట్టి పరుగెత్తబోయాడు. అటువైపు కనిపించింది. మళ్లీ దగ్గరకువచ్చి ఏదో అస్పష్టపు సంభాషణ చేసిందట! అతను మాట్లాడదలచినా మాట పెకిలిరాలేదు. అతని నెక్కడికో తీసుకువెళ్లిందట! ఎలా వెళ్లాడో ఏమో! మధ్య మధ్య చెట్లుకొట్టుకొని, ముళ్ళు గ్రుచ్చుకొని బాధపడ్డాడు. ఆ దయ్యం చెట్లులోపల్నించి ప్రయాణం చేసిందట! కొంత సేపటికి అలాంటివే మరికొన్ని కనిపించాయట! యిది దయ్యాల రాజ్యమేమో ననుకున్నాడతను. చంపుతాయని భయపడ్డాడు. అవన్నీ అతని చుట్టూ తిరిగి ఏదో వాటి భాషలో మాట్లాడినాయట! అతనికేమీ తెలియలేదట! తనెక్కడున్నదీ ఏంచేస్తున్నదీ అర్థంకాలేదు. అలా ఎంతసేపు వాటిమధ్య వున్నాడో ఏమో! తెల్లవారేసరికి యిసక దిబ్బలమీద దుమ్ముకొట్టుకొని, గాయాలుతగిలి పడి వున్నాడట! ఇది నిజంగా జరిగిందే తెలుసా! ఆయనే ఎవరికో చెప్పాడట యీ సంగతంతా! అవి మంచి దయ్యాలు కాబట్టి చంపకుండా విడిచిపెట్టాయి!' అన్నాడు.

నేనొక్క నిట్టూర్పు విడిచాను. ఎదురుగా ఏదో నల్లగా కనబడుతున్నది. కదిలిరావటంలేదుగదా అనుకున్నాను. ఇందాకటినుంచి అది దయ్యమేమోనని భయంపుడుతున్నది, యీ మాట యశోతో చెపుదామనుకున్నాను. కాని ఏమనుకుంటాడోనని చెప్పలేదు. ఏదో అక్కడ కదిలినట్లనిపించింది. నా అనుమానం రెట్టించింది.

'యశోధర్! అటుచూడు. అది దయ్యమేమో!' అని అన్నాను భయపడుతూ!

యశో కాసేపు నిదానించిచూచి 'అలాగే కనబడుతుంది. కదలటంలేదు! ఇది మంచి దయ్యం అనుకుంటా! ఏమీ హాని చేయదులే! భయపడవాక!' అని తన ధైర్యాన్ని ప్రకటించాడు. బిత్తరపోయి యశోవైపు అటువైపు చూస్తూ నిలుచున్నాను.

చంద్రుడు మెల్లమెల్లగా సముద్ర గర్భంలోంచి చిక్కి సగమై బైటికొస్తున్నాడు. చిన్న వెలుగు కిరణాలు భూమిమీదపడుతూ తమనిజ స్వరూపాలను తెలియజేస్తున్నాయి. యశోధరులేచి 'బయలుదేరు' అన్నాడు. యిందాకటివైపు చూచాను. ఏదో గుట్టగా కనుపించింది. దగ్గరకు వెళ్లాము. అదొక పొద. 'పొదనుచూచి దయ్యమని భయపడ్డాము!' అని అన్నాను. 'కాదు! యిందాకటినుంచి దయ్యమే వుండి వుంటుంది. వెన్నెల రావటంతోటే మాయమైపోయింది' అన్నాడతను. 'అవును గామాలు' అనుకొన్నా మనస్సులో! వృద్ధిపొంది పరుగెత్తుకొస్తున్న చంద్రుడినిచూచి ఆనందంతో!

◆ ◆ ◆

చిన్నతనంలో దృఢమైన గాఢమైన అభిప్రాయాలు నాటుకుపోయినట్లయితే అవి జీవితాంతంవరకూ మరచిపోవటానికి శక్యం కాకుండా వుంటాయి. పసితనంలో హృదయాలు కోమలంగా మృదుత్వం గలిగి వుంటాయి. ఏబీజాలను ఆ హృదయ క్షేత్రం మీద నాటుతామో అవే అభివృద్ధిపొంది పూలు పూచి వెల్లివిరుస్తాయి. సుగుణ దుర్గుణాలుగాని, నీతి అవినీతులుగాని విద్య అవిద్యలుగాని చిన్నతనంలోనే ఎక్కువగా అలవాటుపడతాయి. హృదయ ఫలకంమీద ప్రతిబింబించేరూపం నిత్యమౌతుంది, దాన్ని తుడిచివేయటానికి శక్యంకాదు. ఆ లేత

హృదయాలు గాఢమైన విఘాతాలకు ఓర్చుకోలేవు. కొన్నికొన్ని వాడి మోడువారి నశించిపోతాయి. కొన్ని ఎండి బీటలువారి కరుడు గడతాయి. ఆ మనస్సులను త్రిప్పటానికిగాని వాటిని సరైన త్రోవలో పెట్టటానికిగాని శక్యంకాదు. పువ్వు పుట్టగానే పరిమళిస్తుంది. కాని వివిధ పుష్పాల పరిమళం వివిధ రకాలుగా నుంటుంది. కొన్ని మనోహ్లాదకరమైన సువాసననిస్తాయి. కొన్ని వాసన లేనిపూలు. కొన్ని వాసన చూడటానికి శక్యం కాకుండా తలనొప్పి కలిగించేవిగా వుంటాయి! ఇలాంటి వాటిలో మొదటిరకం దోహదం అవసరం లేకుండానే తనున్నానని నిరూపించుకోగలదు. రెండవరకం వాసనలేనిపూవు కంటికి ఆకర్షణీయంగా వుంటుందికాని మనోహ్లాదకరం కాలేకపోతుంది. అంతా కళ్లతో చూచి ఆనందించేవారేగాని తనకు వాళ్లదగ్గర స్థానంలభించదు. మూడోరకం తనున్నానని తెలియజేసుకోటానికి అటువైపు ఎవ్వరూ తొంగి చూడరు. అందువల్ల పూచి నశించటమేగాని దాని వల్ల ఉపయోగంలేదు. ఇలాగే మానవజీవితాలలోను సజ్జనుడు పరిమళభరితమైన పుష్పంలాంటివాడు. తానొరుల దగ్గరికిపోనక్కరలేదు. వారినే తనదగ్గర కాహ్వానించే శక్తి అతనిలోవుంది. రెండవరకం తామరాకుమీది నీటిచుక్కలాగా అంటీ అంటనట్లుంటాడు. ఇతరుల నాకర్షించేవాడైనా తనశక్తిచేత వారి కుపయోగపడేవాడుకాదు. అధముడు, దుష్టుడు మూడోరకం. అతనిదగ్గరికి చేరటానికే భయపడతారు. భీతిగొల్పేగుణమేతప్ప ఆహ్వానించటానికి తగినగుణమాతని దగ్గరలేదు. యిలాంటి వింతప్రకృతులుగల మానవులలో దుష్టునివల్ల ఎక్కువహాని కలుగుతుంది. సజ్జనసాంగత్యం సాధుసంగమంలాంటిది! జీవితసముద్రంలో నడచే నౌకకు రక్షకభటులు వీళ్ళే! నౌకదరిజేరటానికి వీరిసహాయం అత్యవసరం!

పుస్తకాలు, పలకాబలపం దగ్గరపెట్టుకు కూర్చున్నాను చదువుకోవటానికి. నాపరిస్థితి ఆలోచించేటంత శక్తి నాకిప్పుడున్నంత అప్పుడెలావుంటుంది? వేళకువస్తే నాలుగుమెతుకులు దొరికేవి. లేకుంటే ఆరోజు ఉపవాసమే! నా అత్తకొడుకులున్నారు గోపి, రఘు. నాకంటే వయస్సులో చిన్నఅయినా నన్నుమాటిమాటికీ జుట్టుపీకి గందరగోళం చేస్తుంటారు. నా పుస్తకాలు పలక ఏవూరుపోతాయో తెలీదు. వాటిని వెతుక్కొని కూర్చుండేటప్పటికి నేను చదువుకుండే పగిలిపోయిన గుడ్డిదీపంగూడా ఎవరికో ఒకరికి అవసరమౌతుంది. ఇంక చదువుకు స్వస్తి.

ఒకరోజు గోపి నాపలకపగలగొట్టాడు. నాకు పట్టరానంతకోపం వచ్చింది. వాడిని కొట్టబోయాను. గోపి తప్పించుకుని తల్లిచాటుకుపోయి నామీద కొండేలుచెప్పటం మొదలుపెట్టాడు. ఆమెవచ్చి నా వీపుమీద నాలుగువడ్డించింది. 'పలక జాగ్రత్తపెట్టుకోవటం చేతగాక పగలగొట్టుకొని పైగా వాడు పగలగొట్టాడని చిన్నవాడిమీద చేయిచేసుకోపోతావ్. యీ తడవ వాడిజోలికిపో! నీకాళ్లిరగగొడతా!' నంటూ కోపంతో రుసరుసలాడుతూ పోయింది. నాకు ఆపుకోలేని దుఃఖమూ, కోపమూ మిళితమై వచ్చాయి. ఏంలాభం. 'పేదవానికోపం పెదవికి చేటు! దుఃఖం మనశ్శాంతి కాధారం' అనుకొని బిగ్గరగా ఏడ్చి వూరుకున్నాను. నాసంగతి ఎవరిక్కావాలి. వాళ్లు చెప్పిందల్లా 'ఊ! ఆ!' అనకుండా చేయాలి. సెలవురోజుల్లో గొడ్లను తోలుకుపోవాలి. యింట్లో జీతగాడి చాకిరీ అంతా చేయాలి. నాసంగతి, నా జీవితం సంగతి, నా భావిజీవితం ఎలావుంటుందో ఊహించుకుండేపాటిశక్తి నాలో లేదప్పుడు. నాకు తెలిసిందల్లా ఏపనిచెపితే అది మారుమాట్లాడకుండా చేయటం. దెబ్బలుకొడితే పడుండటం! యీ దెబ్బలతో నాశరీరం మొద్దుబారింది. వాళ్ళ కోపానికి నాశరీరాన్ని స్థానంగా యిచ్చాను. సాధక బాధకాలన్నీ దానివేకాని నావి కావనుకున్నాను. అప్పటి నాశరీరం కఱ్ఱదెబ్బలకు గూడా నోచుకుంది! ఎంత ధన్యాత్మురాలో!

ఆరోజు పుస్తకం చించినందుకు గోపీని, రఘుని యిష్టమొచ్చినట్టు తన్ని యశోధరతో కలిసి కొండ మీదికి పారిపోయొచ్చాను. ఆనాడింటికి పోయింతర్వాత ఆయింట్లోవున్న అందరి జతల చేతులూ నా నెత్తిన వీపుమీద ఎక్కడపడితే అక్కడ వీరవిహారం చేసినై! అత్త కఱ్ఱతో నెత్తినబాదింది. గాయమై నెత్తురు చిమ్ముతున్నా లక్ష్యపెట్టలేదు. దెబ్బలకు వళ్లువాచింది. ఎక్కడ పడుకున్నానో ఏమో పెద్దక్క వచ్చి లేవదీసిందాకా పడివున్నాను, జీవచ్ఛవం లాగా! ఆమె మాఅత్త పెద్దకోడలు! 'సుభద్ర!' ఆమెను కావలించుకొని గట్టిగా ఏడ్చాను. ఆయింట్లో నన్ను దయతో జాలిగాచూచేది ఆమె ఒక్కతే! తల్లిదండ్రుల ప్రేమను నోచుకోని నేను ఆమెనే తల్లి, దండ్రిగా భావించుకొని ఒక్కొక్కప్పుడు 'అమ్మా' అని ఒక్కొక్కప్పుడు 'అక్కా' అని పిలిచేవాడిని! సుభద్ర ఎప్పుడూ నాకళ్లలోకి జాలిగాచూచేది! ఆ చూపుల్లో నిండివున్న అపారమైన కరుణ నాకర్థమయ్యేదిగాదు. ఆచూపులు నా హృదయభారాన్ని కొంతవరకు ఉపశమింపజేసేవి. ఎక్కడెక్కడో తిరిగివచ్చి అన్నం నీళ్లూలేక గొడ్లసావిట్లో పడుంటే యింట్లో అంతా నిద్రపోయింతర్వాత నన్ను వెతుక్కుంటూవచ్చేది. నాకప్పుడు నాతల్లి యీమె - రూపంలో వచ్చిందని ఆనందంతో కౌగలించుకొని ఏడ్చేవాడిని. సుభద్రవల్లే యీయింట్లో యింతకాలంనుంచీ వుండగలుగుతున్నా ననుకోవటంలో ఆశ్చర్యమేమీలేదు! ఆమెనొక కరుణామూర్తిగా దేవతగా భావించేవాడిని! అలసిసొలసి నిద్రపోతూన్న నన్ను తన చల్లనిచేతుల్లో లేపి నీళ్లుపోసి అన్నంపెట్టేది. ఆమెమీద నాకధిక గౌరవం ఏర్పడింది. అక్కడ యశోధర్ తల్లి అభయ నన్ను తనకొడుకుగా భావించేది. నేనప్పుడప్పుడు నాకు తగిలినదెబ్బలు వాళ్ళఘోరకృత్యాలు అన్నీ ఆమెతో చెప్పుకుని ఏడ్చేవాడిని. ఆమె ప్రేమతో నన్ను తన ఒడిలోకి తీసుకొని కన్నీరుతుడిచి బుజ్జగించేది! వీరిద్దరిని సుభద్ర అభయలను దేవతలగా భావించాను! వారిద్దరు నాతల్లిదండ్రులే ననుకున్నాను. వీరిలో నాతల్లి యెవరో తండ్రి ఎవరో నిర్ణయించలేకపోయేవాడిని! యశోధరు నా ఆజన్మ సోదరుడని భావించేవాడిని. ఒక్కొక్కపుడు వాళ్లింట్లోనే తిని అక్కడ నిద్రపోయేవాడిని. వీరు ముగ్గురే నాకు జీవితంలో అనాయాచితంగా దొరికిన ఆధారాలు. ఈ కష్టాలన్నీ భరించలేక చావాలనుకుండేవాడిని. కాని చావంటే ఒకవిధమైన భీతిగలిగింది. అయినా నేను చనిపోతే దుఃఖించేవారెవరు? దుఃఖోపశమనానికి రాత్రిళ్లు ఏకాంతంగా నిర్జన ప్రదేశాల్లో తిరిగేవాడిని. యశోధరు వచ్చినప్పుడు ఏపని చేస్తున్నా సరే అది వదలిపెట్టి పరుగెత్తుకు పోయేవాడిని. అందువల్ల ఏలాగూ దెబ్బలు వ్రాసివున్నాయిగదా అని ఆసంతోషంలో వాటిని లెక్కచేసేవాడిని కాదు.

పుస్తకం తెరిచానో లేదో ఎక్కడ నుంచో ఊడిపడ్డారు గోపి, రఘు యిద్దరూను! గోపి రావటంతోటే పుస్తకం నేలకేసి విసిరికొట్టాడు. రఘు నెత్తి నెక్కాడు.

"మహాచదివేవాడివిలాగా పుస్తకాలు పెట్టుకు కూచున్నావ్! ముఖం పుల్లలు కోయలేదేం!" అన్నాడు అధికారం చలాయిస్తూ గోపి! ఇదంతా తల్లియిచ్చిన అధికారం. నేను వాళ్ళకంట్లో ఒక బానిసను! అమ్ముడు పోయినగొడ్డును. నా అత్త నన్ను కొట్టటంచూసి వీళ్లు నన్ను మరీ బాధించసాగారు. వాళ్లు అడిగినవి యివ్వాలి. చెప్పినపని చెయ్యాలి, లేకపోతె లేనిపోని కొండేలు చెప్పి తల్లిని నామీదకు దండయాత్రకై పంపిస్తారు. అస్త్ర శస్త్రాలులేని రథికుడిని హతమార్చటానికి ప్రయత్నించే ఆడ సింహంలా గర్జిస్తూ నామీద కురికేది. నేను నోరెత్తేవాడిని కాదు.

"ఊ! యింకా కూర్చున్నావేం! చెట్టెక్కి పుల్లలు కోస్తావా! అమ్మతో చెప్పమన్నావా!" అన్నాడు మళ్లీ గోపి!

ఆమె అనేటప్పటికి, నాలో ఒకవిధమైన భయం ఆవరించింది. ఆమెదర్శనం నాకొక రాక్షసిదర్శనంలాగయింది. యీమకన్న దయ్యాలే మంచివిలాగున్నాయి. కొట్టకుండా తిట్టకుండా ఎక్కడికో తీసుకుపోతాయి అని అనుకుండేవాడిని. అప్పుడప్పుడు యింట్లోనుంచి పారిపోయేవాడిని. కాని ఎంతకాలం! సాయంత్రం అయ్యేటప్పటికి ఆకలి దహించుకుపొయ్యేది. విధిలేక యింటికివచ్చి వంతు ప్రకారం అనుభవించేవాడిని.

ఒకరోజు యింట్లోచెప్పకుండా మళ్లీ రాకూడదనే స్థిరసంకల్పంతో బయలుదేరి పొలాలు గుట్టలు అన్నిదాటి పోయాను. ప్రొద్దుగ్రుంకిం తర్వాత ఒకతోటలో ఏవోపచ్చికాయలు కోసుకొని తిని కాలువలోని నీళ్లుత్రాగి యిసుకదిబ్బలమీద పడుకున్నాను. నాకు సుభద్ర గుర్తుకొచ్చింది. ఆమె నన్ను ఆదరించటం, అన్నంపెట్టడం అన్నీగుర్తుకొచ్చి కన్నీళ్లు విడిచాను. తర్వాత అభయ, యశోదరులు గుర్తుకొచ్చారు. నన్ను వెతుక్కుంటూ యశోవస్తే, నేనుకనబడక ఏంచేస్తాడోనని అనేకరకాలుగా ఆలోచిస్తు పడుకున్నాను. నాతల్లిదండ్రులు ఆజన్మ సోదరుడు అక్కడుండగా వారిని విడిచిపెట్టిరావటం వారికి ద్రోహంచెయ్యటమని తలచాను. వాళ్ళనుచూడాలని మనసాందోళనచెందింది. అక్కడవుండలేకపోయాను, లేచాను. కాళ్లుతడబడుతున్నాయి. కాలువగట్టునే నడచిపోతున్నాను. ఎంతదూరంనడిచానో ఏమో! తెల్లవారేసరికి వూరుసమీపంలో వున్నాను. అప్పుడే యశోధరుడు కాలువలోదిగి యీతగొడుతున్నాడు. నన్నుచూచి గబగబా బైటికొచ్చి "ఎక్కడున్నావ్, ఎక్కడికిపోయావ్" అన్నాడు. నాసంగతంతా చెప్పాను. వెంటనే యిద్దరం యశోయింటికివెళ్లాం. రాత్రంతా నిద్రలేకపోవటంవల్ల కళ్లుచింతనిప్పుల్లాగవుండి మండిపోతున్నాయి. వళ్లు తేలిపోతుంది. అభయ స్నానంచేయించి భోజనంపెట్టి, పరుండబెట్టి ఒళ్లునిమురుతూ నాకళ్ళలోకి జాలిగాచూసింది. నామీద వీళ్ళకింత అవ్యాజమైనప్రేమ ఎలాకలిగిందో నాపూర్వజన్మ సుకృతమనిపించింది. ఆమెకు నమస్కరించాలని బుద్ధిపుట్టింది. కాని ఆపనిచేయలేకపోయాను. అలసివుండటంచేత బాగా నిద్రపట్టింది. లేచేసరికి నాచుట్టూ గోపి, రఘు, యింకా కొంతమంది పిల్లలు మూగివున్నారు.

'అమ్మరమ్మంటున్నది. ప్రొద్దుటినుంచీ ఎక్కడదాక్కున్నావ్! యివ్వాళ నీపెళ్లవుతుందిలే పద!' అన్నాడు గోపి! నాకు పిచ్చెత్తినట్లయింది. నన్ను మళ్లీ ఆనరకకూపంలోకి లాక్కుపోయారు! వెంటనే నా మృత్యుదేవత ఎదురుగా వచ్చింది.

'పని చెయ్యకుండా పారిపోదామనుకుంటే నీ అబ్బగాడెవడు చేస్తాడనుకున్నావు యీ చాకిరీ అంతా - దున్నపోతులాగా మేపటానికా నిన్నుంచుకున్నది.' అని నాలుగు వడ్డించింది. 'ఈసారి యిలా పారిపోయావా స్తంభానికి విరగట్టి వాతలుపెడతా! నువ్వెక్కడున్నా పట్టితీసుకొస్తా తెలుసా!' అని హూంకరించి వెళ్లిపోయింది యిలా నాప్రయత్నాలన్నీ వ్యర్థమైపోయినై!

◆ ◆ ◆

రఘు జుట్టుపీకుతున్నాడు. గోపి 'పీకు! బాగా పీకు! జుట్టు ఊడిరావాలి' అంటున్నాడు. 'లేస్తావా లేవ్వా! అమ్మని పిలుస్తానుండు! - అమ్మోయ్!' అని కేకవేశాడు గోపి! నామీద పిడుగు పడ్డట్టయింది. లేచి పరుగెతుకెళ్లాను వేపచెట్టు దగ్గరికి గోపి, రఘులు ఎగతాళి చేస్తూ నన్ననుసరిస్తున్నారు.

ఆచెట్టు ఎక్కటం చాలకష్టం. కొంత ఎత్తువరకూ ఏమీ ఆధారం లేకుండా సాఫుగా వుంది. పొట్టను చెట్టుకానించి చెట్టుపాకుతుంటే నావళ్లంతా దోక్కుని పోయ్యేది. మంటలు పుట్టేవి. చెట్టుమొదట్లోనుంచుని ఏవో పుల్లలు కోసి క్రిందపడేశాను.

(సశేషము)